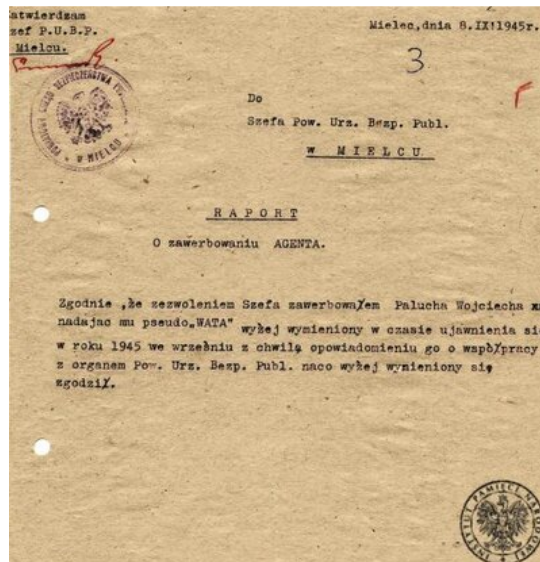

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiw/archiwalia/archiwalia-rzeszow/31596,Materiały-dotyczące-zabójstwa-Wojciecha-Lisa-i-Konstantego-Kedziora-przez-agenta.html>
2022-05-18, 05:12

Materiały dotyczące zabójstwa Wojciecha Lisa i Konstantego Kędziora przez agenta UB ps. „Tor” w dniu 30 I 1948 r.

stwierdzenia
sef P.U.B.P.
Mielcu.

Mielcu, dnia 8.IX.1945r.

3

Do
Szefa Pow. Urz. Resp. Publ.
W NIELCU

RAPORT
O zawierbowaniu AGENTA.

Zgodnie, że zezwoleniem Szefa zawierbowym Palucha Wojciecha xx
nadając mu pseudo "WATA" wyżej wymieniony w czasie ujawnienia się
w roku 1945 we wrześniu z chwilą opowiadaniu go o współpracy
z organem Pow. Urz. Resp. Publ. naco wyżej wymieniony się
zgodził.

Między dnia 19.1945r.

Zobowiązanie!

a mój podpisany Gabriel Wojciech zamieszkały w gromadzie
Ostrawy Baranowskiej, gmina Amelara, powiat Kielecki
dla dobroczynnej sprawy do współpracy z organem
Bezpieczeństwa Publicznego nad wykonywaniem misji
dywersyjnej i wrogów Państwa demokratycznego, co będzie
stanowiło w raporcie przemyśle.

Zobowiązuję się utrzymywać jak najściślej tajemnicę
wobec najbliższej rodziny za misję moją świadomości
będąc ostrożnym przed władzami Bezpieczeństwa Publicznego
raporty będę przysyłał przesyłkami
"Wata"

Między dnia 19.1945r.

Zobowiązanie!

a mój podpisany Gabriel Wojciech zamieszkały w gromadzie
Ostrawy Baranowskiej, gmina Amelara, powiat Kielecki
dla dobroczynnej sprawy do współpracy z organem
Bezpieczeństwa Publicznego nad wykonywaniem misji
dywersyjnej i wrogów Państwa demokratycznego, co będzie
stanowiło w raporcie przemyśle.

Zobowiązuję się utrzymywać jak najściślej tajemnicę
wobec najbliższej rodziny za misję moją świadomości
będąc ostrożnym przed władzami Bezpieczeństwa Publicznego
raporty będę przysyłał przesyłkami
"Wata"

-4-

238. 718
45

1. Nie zanotowane w tej dekadzie.
2. Nie zanotowane w tej dekadzie.
3. Nie zanotowane w tej dekadzie.
4. W dniu 30.1.48 r. w godzinach popołudniowych został zastrzelony
Lis Wojciech i kędnier Konstanty przez wprowadzonego agenta do
sewnatry bandy - agent "Tor".
(Przebieg następujący. W dniu 29.1.48 r. ag. "Tor" spotkał się po
dłuższej przerwie z Lisem i Kędziorem u ob. Sadyki Heleny sam.
Ostrawy Tuszowskiej, po wspólnym zabawie u wymienionej dziewczyny
rozeszli się, umawiając się na spotkanie w dniu następnym w lasach
Ostrawy Baranowskiej o godz. 12-tej w południe. Po spotkaniu w ubra-
wionym miejscu ag. "Tor" mając w kieszeni 10X litra wódki zapre-
nował wypicie i wyposzynek w lesie, po wypiciu paru kieliszków
i apetytu kłódnia ag. "Tor" zapropowoi Lisowi i Kędziarowi
aby jednak usnuli z powodu zmęczenia, gdyż onją noc nie spał.
Gdy zgodzili się i usnęli usnuli ag. "Tor" delikatnie wyciągnął pisto-
let Lisia i w drugiej ręce trzymał swój i z obu rąk oddał jedno-
strzeleniu w/g rozkazu agent odłożył broń w innym kierunku ukrywa-
jąc ją a wszystkie dokumenty od jednego i od drugiego, jak również
i broń krótką zabrał z sobą a zastrzelonych ukrył w krzakach.
Do wieczora ag. "Tor" siedział przy zastrzelonych, dopiero wieczór
przyszedł do Mielca na mieszkanie konspiracyjne, wzdłużąc o wykona-
niu zadania. Na skutek tego wyjechał wspólnie z Gema Lubini na
miejsce wykonania przez ag. "Tor" zastrzelonych w lesie
jak również i broń i w drodze powrotnej obok wioski spowodowałby
strzelaninę w celu upozorowania walki z bandytami. Cały czas nar-
masu przez las na miejsce wypadku, nie dowierając agentowi, trzyma-
liby broń w pogotowiu. Po przyjeździe do Mielca na godz. 8-ma rano
w dniu 31.1.48 r. po zawiadomieniu o wypadku Szefa Wej. U. B. P. w Rzes-
wie, sporządzono protokół oględzin przez komisję sądowo lekarską
i w nocy zostali pochowani w miejscu ukrycia, konspiracyjne miejsca
pochowania nawet przez pracowników
1. Nie zanotowane w tej dekadzie.
2. Zastrzelenie dwóch bandytów Lisa Wojciecha i Kędziora Konstantego
jak wyżej opisane pod punktem "B"
3. Nie zanotowane w tej dekadzie.
4. Zdołyte ostery K. B. K. w tym jeden sowałki i trzy misieckie,
jeden M. P. angielski, oraz dwa pistolety Parabellum. Amunicji
zdołyte 120 szt. de K. B. K. oraz 50 do Parabellum 8 mm.
5. Nie zanotowane w tej dekadzie.
6. Ujęcie pozostałego członka z bandy Lisa Piekonia Michała przy
pomocy agenta który został zawierbowany i nastawiony w tym kie-
runku.

I. Stan arestowanych.

a/. Ogólna cyfra arestowanych na ostatni dzień dekady wynosi 11 osób
w tej liczbie dwóch bez sankcji z powodu arestowania w ostatnich
dniach.
b/. W tej dekadzie arestowane dwie osoby - jedną skierowane do Komisji
Specjalnej Walki z Nadubyciami, druga pozostała do dalszego naszego
rozpracowania, który został zatrzymany na współpracę z bandą.

II. Uwagi o współpracy z M. O. - jak w poprzedniej dekadzie.

III. Uwagi o współpracy z innymi działkami administracji państwowej -
bez zmian.

236. 118
44

3. Nie zanotowano w tej dekadzie.
 4. Nie zanotowano w tej dekadzie.
 5. W dniu 30. I. 48 r. w godzinach popołudniowych został zastrzelony Lis Wojciech i Kędzior Konstanty przez wprowadzonego agenta do szwadronu bandy - agent "Ter".
 (Przebieg następujący. W dniu 29. I. 48 r. ag. "Ter" spotkał się po dłuższej przerwie z Lisem i Kędziorem u ob. Sałdyki Heleny zam. Ostrowy Tuskowskie, po wspólnym zabawie u wymienionej dziawomny rozeszli się, umawiając się na spotkanie w dniu następnym w lasach Ostrowy Baranowskie o godz. 12-tej w południe. Po spotkaniu w umówionym miejscu ag. "Ter" mając w kieszeni pół litra wódki zapropozował wypicie i wyposzynek w lasie, po wypiciu paru kieliszków i spokojnie bliadania ag. "Ter" zaproponował Lisowi i Kędziorowi aby jednak usnęli z powodu zmęczenia, gdyż cała noc nie spali. Gdy zgasili się i mocno usnęli ag. "Ter" delikatnie wycofał pistolet Lisa i w drugiej ręce trzymał swój i z obu rąk oddał jednocześnie strzały w ich plecy, które okazały się śmiertelne. Po zastrzeleniu w/g rozkazu agent odłożył broń w innym kierunku ukrywając ją a wszystkie dokumenty od jednego i od drugiego, jak rękawic i broń krótką zabrał z sobą a zastrzelonych ukrył w krzakach. Do wieczora ag. "Ter" siedział przy zastrzelonych, dopiero wieszak przyszedł do Mielca na mieszkanie konspiracyjne, wzdłuż o wykonaniu zadania. Na skutek tego wyjechał wspólnie z 6-ma ludźmi na miejsce wskazane przez ag. "Ter" zabraliby zastrzelonych na wóz strzelanin w celu uposzerzenia walki z bandytami. Cały czas marszu przez las na miejsce wypadku, nie dowierając agentowi, trzymali broń w pogotowie. Ter przyjechał do Mielca na godz. 6-ma rano w dniu 31. I. 48 r. po zawiadomieniu o wypadku Szefa Woj. U. D. P. w Rzeszowie, sporządzona protokół oględzin przez Komisję sądowno lekarską i w nocy zostali pochowani w miejscu ukrytym, konspiracyjnym miejscu pochowania nawet przez pracowników.

1. Nie zanotowano w tej dekadzie.
2. Zastrzelenie dwóch bandytów Lisa Wojciecha i Kędziora Konstantego, jak wyżej opisano pod punktem "E".
3. Nie zanotowano w tej dekadzie.
4. Zdobyte ostre k.b.k. w tym jeden sowiecki i trzy niemieckie, jeden M. Pi angielski, oraz dwa pistolety Parabellum. Amunicyj zdobyte 120 ost. 4. k. b. k., oraz 50 do Parabellum 8 mm.
5. Nie zanotowano w tej dekadzie.
6. Ujęcie pozostałego członka z bandy Lisa Piskonia Michała przy pomocy agenta który został zawiadomiony i nastawiony w tym kierunku.

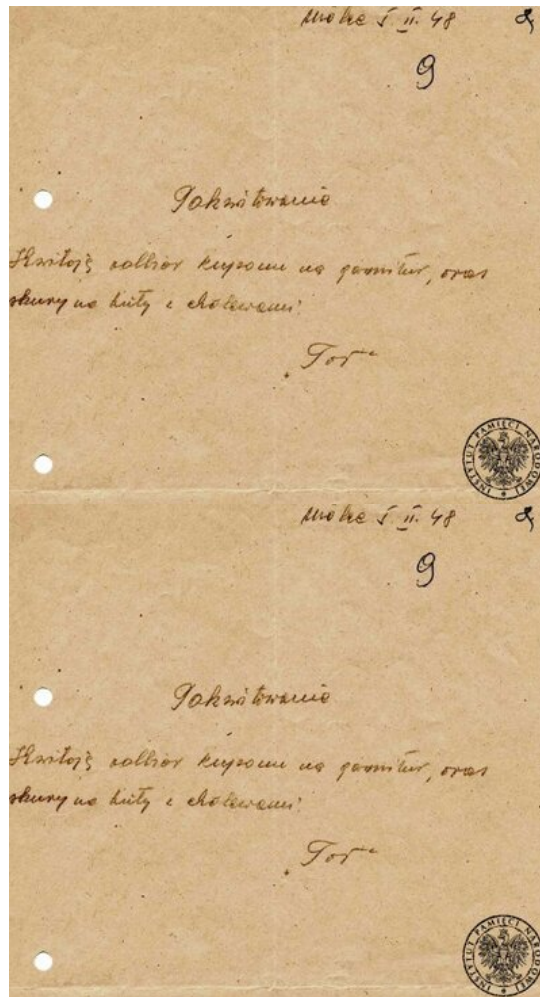
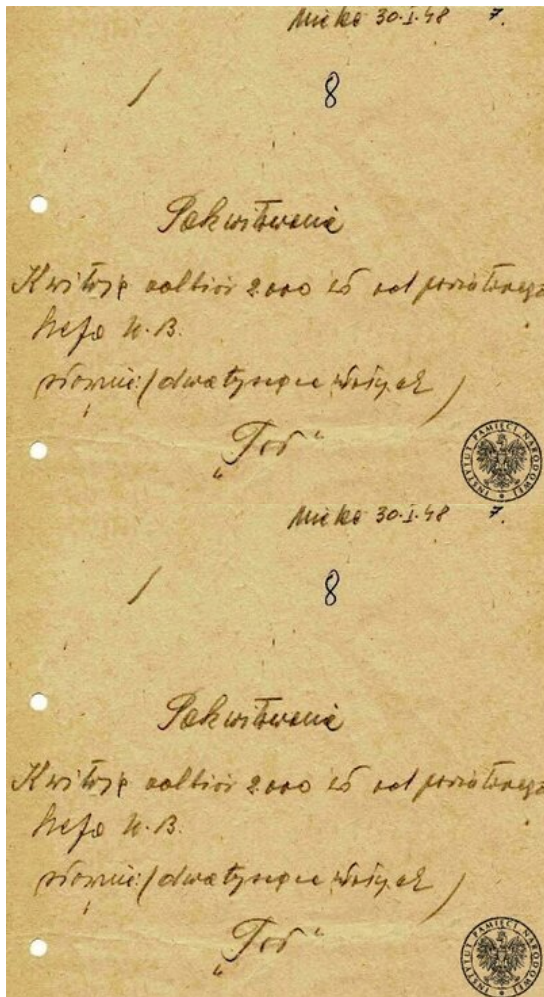
I. Stan arestowanych.
 a. Ogólna cyfra arestowanych na ostatni dzień dekadę wynosi 11 osób w tej liczbie dwóch bez sankcji z powodu arestowania w ostatnich dniach.
 b. W tej dekadzie arestowane dwie osoby - jedna skierowane do Komisji Specjalnej Walki z Nadubyciami, druga pozostała do dalszego naszego respracowania, który został zatrzymany za współpracę z bandą.

II. Uwagi o współpracy z M.O. - jak w poprzedniej dekadzie.

III. Uwagi o współpracy z innymi działkami administracji państwowej - bez zmian.

Woj. Urz. Dep. Publ. w Mielcu
 W. Pacanowski por.
 [Stamp: KOMISJA WYKONAWCZA W. U. D. P. W. MIELCU]

Wojciech Lis (1913-1948), urodzony w Ostrowach Tuszowskich, powiat Kolbuszowa. Pochodził z rodziny chłopskiej. W okresie wojny dowodził oddziałem dywersyjnym Armii Krajowej w powiecie mieleckim. Brał udział w wielu akcjach przeciw Niemcom. Latem 1944 r. podjął współdziałanie w ramach „Burzy” z wojskami sowieckimi, ułatwiając im zajęcie Mielca wraz z zakładami WSK bez dokonania zniszczeń (WSK było zaminowane i gotowe do wysadzenia w powietrze). Aresztowany przez NKWD, ale w październiku 1944 r. uciekł z aresztu. Wyszedł z konspiracji i podjął pracę jako stróż w młynie w Hykach-Dębiakach. W marcu 1945 r. funkcjonariusze MO podjęli próbę aresztowania Lisa, ten jednak zbiegł i rozpoczął ukrywanie się. Dołączyło do niego wielu jego byłych podkomendnych, z których, w kwietniu 1945 r., zorganizował oddział zbrojny. Lis utrzymywał kontakty z grupami podziemnymi NOW, NSZ i BCh, ale formalnie zachował niezależność organizacyjną. W wielu akcjach współdziałał z oddziałami Aleksandra Rusina, Jaworskiego oraz Hieronima Dekutowskiego „Zapory”.

Największe nasilenie jego działalności przypada na lata 1945-1946. Oddział Lisa przeprowadził dziesiątki akcji na oddziały MO, UB, KBW oraz jednostki wojsk sowieckich, a także na obiekty państwowe, spółdzielcze i gospodarstwa prywatne należące do rodzin członków PPR. Funkcjonariusze UB w roku 1945 prowadzili z Lisem rozmowy na temat ujawnienia i rozwiązania oddziału, zakończyły się one jednak niepowodzeniem.

Równocześnie PUBP Mielec i PUBP Kolbuszowa, wspierane przez Wydział III WUBP w Rzeszowie aktywnie rozpracowywały oddział; usiłowano wprowadzić w jego skład informatorów. W latach 1945-1947 przeprowadzono wiele akcji siłami KBW, MO i UB, które doprowadziły do rozbitcia oddziału. W styczniu 1948 r. ukrywali się już tylko Wojciech Lis i Konstanty Kędzior.

W drugiej połowie 1947 r. do najbliższego otoczenia Lisa wprowadzono agenta PUBP Mielec pseudonim „Tor” (Wojciech Paluch), poprzednio nosił pseudonim „Wat”. Był on byłym członkiem oddziału Lisa. „Tor” miał doprowadzić do aresztowania Lisa przez UB. Ponieważ Lis nikomu nie ufał i nikomu się nie zwierzał ze swoich planów (nikt nie wiedział, gdzie będzie danego dnia przebywał), stało się to jednak niemożliwe. W konsekwencji polecono „Torowi” zastrzelić Lisa i Kędziora. Stało się to 30.01.1948 r. „Tor” zastrzelił obu w lesie koło Ostrowów Baranowskich, a następnie powiadomił UB. Na miejsce mordy pojechała grupa funkcjonariuszy UB dowodzona przez Szefa PUBP w Mielcu - por. Wojciecha Pacanowskiego, która upozorowała potyczkę, a następnie zabrała ciała Lisa i Kędziory, które skrycie pochowano na śmietniku Komendy Powiatowej MO w Mielcu. Agent „Tor” za swój czyn dostał 2000 zł oraz kupon na garnitur i skórę na buty z cholewami.

Opracował: **Dariusz Byszuk**